

مهم‌ترین نکته که سازمان صداوسیما هم به آن توجه ویژه‌ای دارد؛ کم بودن تعداد فیلمسازهای توانمند در عرصه ساخت آثار تاریخی و قهرمان محور است. در حال حاضر تعداد کارگردان‌های توانمند برای نگارش قصه‌هایی دراماتیک از قلب حوادث تاریخی از تعداد انگشتان یک دست هم کمتر است

مهم‌ترین چالش‌های ساخت سریال‌های تاریخی قهرمان محور چیست؟

جادو پرپیچ و خم تاریخ

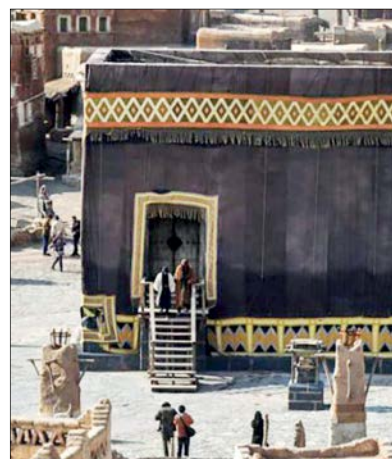

فاطمه بکایی
خبرنگار

یکی از پرطرفدارترین گونه‌های سریال و فیلم‌های سینمایی در تمام دنیا، آثار قهرمان محوری است که فضای تاریخی دارد. برای مثال همین چند وقت قبل موسسه آمازون اولین سریالش با نام گذرگاه کارنیوال را توزیع کرد. این سریال قهرمان محور که گونه تخیلی هم دارد، در بستر تاریخ و فضایی شبیه به قرن ۱۸ انگلستان رقم می‌خورد. ورود آمازون به این گونه و ساخته شدن آثار مشابهی در سراسر جهان نشان می‌دهد آثار قهرمان محور با گونه تاریخی مخاطبان بسیاری دارد. البته در ایران برخلاف سایر کشورهای جهان، گونه اجتماعی بیشتر از سایر گونه‌ها سر در سینماها و کانداکتور تلویزیون را اشغال کرده است؛ اشکال از کجاست؟ این که چرا در روزگار حکومت ابرقهرمان‌ها بر زندگی مردم تمام دنیا، در ایران حتی قهرمان محوری هم در سینما و تلویزیون مهجور است، چرا کسی سراغ قصه‌های تاریخی نمی‌رود؟ آن هم در شرایطی که سریال‌هایی مانند مختار، هزارستان، کوچک جنگلی و... مخاطبان زیادی داشتند و هنوز هم از بازپخش آنها استقبال می‌شود.

احتمالا مهم‌ترین دلیل کم‌رنگ شدن آثار تاریخی با گونه قهرمان‌های ملی و مذهبی چالش‌های مختلفی است که ساخت این آثار برای سازندگان را پیچیده می‌کند. برای مثال یک فیلم یا سریال قهرمان محور براساس زندگی قهرمان‌های ملی و میهنی ایران در مقایسه با یک فیلم اجتماعی هزینه‌ای بیش از ده برابری دارد و این هزینه‌ها در تولید سریال هرکدام ضربی چند برابری می‌گیرد. در این گزارش می‌خواهیم چالش‌های ساخت این آثار را با هم مرور کنیم.

محل‌های فیلمبرداری با هزینه‌های نجومی

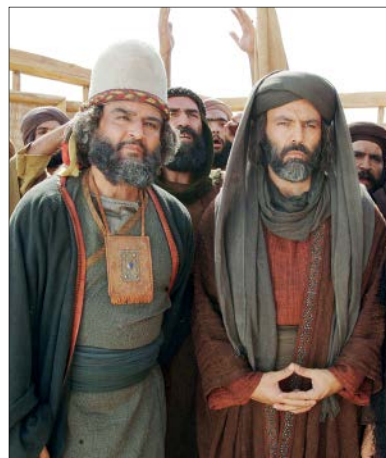
هم با کمترین دردسر طراحی صحنه تولید شود.

پژوهش‌های طولانی و پرهزینه

مورد دیگری که در پروسه تولید آثار تاریخی با رویکرد قهرمان محوری، هزینه و سختی فراوانی ایجاد می‌کند؛ بخش پژوهشی این آثار است که باید به صورت دقیق و کارشناسانه انجام شود. بخش پژوهش آثار تاریخی گاهی تا پنج سال هم به طول می‌انجامد که مستلزم صرف هزینه‌های اضافی است و جدای از آن زحمت زیادی را هم متوجه سازندگان اثر می‌کند؛ این در حالی است که برای طرح‌های اجتماعی نهایت پژوهش‌های صورت گرفته مربوط به بخش پیش تولید است که غالبا به کمک مشاورهای مربوط انجام می‌شود.

طراحی صحنه و لباس

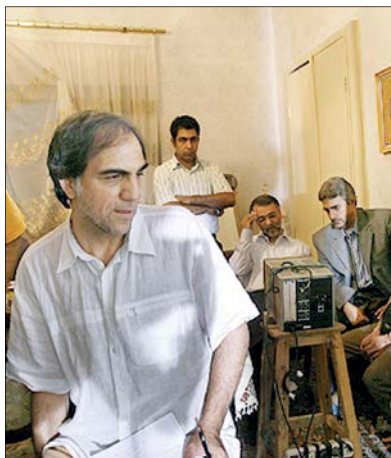
با صرف هزینه‌های چند میلیونی

مساله مهم دیگر در طرح‌های تاریخی، وسایل صحنه مربوط به صحنه و پوشش هنرپیشه‌هاست. در این طرح‌ها جزئیات پوشش و صحنه حتی در کم‌اهمیت‌ترین نقش‌ها و سکانس‌ها هم مستلزم صرف هزینه‌های هنگفت است. به طور مثال پوشش هنرمندان در طرح‌های تاریخی غالبا دست‌دوز و وسایل

تعداد فیلمسازهای توانمند در عرصه ساخت آثار تاریخی و قهرمان محور است. در حال حاضر تعداد کارگردان‌های توانمند برای نگارش قصه‌هایی دراماتیک از قلب حوادث زندگی قهرمان‌های تاریخی ایران و ساخت آن به بهترین شکل ممکن از تعداد انگشتان یک دست هم کمتر است. اگر دقت کنید اکثر آثار با کیفیت و جذاب این گونه هم توسط افراد محدودی مانند داوود میرباقری، حسن فتحی و... ساخته می‌شود.

کم بودن تعداد تولیدکننده‌ها را وقتی بگذاریم کنار هزینه‌های نجومی ساخت آثار تاریخی و البته زمان و انرژی فراوانی که ساخت این آثار می‌طلبد، طبیعی است که تعداد آثار اینچنینی در سینما و به ویژه تلویزیون ایران کم باشد.

باید سازوکار مناسبی برای کاهش هزینه‌های تولید این گونه آثار به واسطه راه‌اندازی کسب و کارهای داخلی در سازمان صداوسیما برای تامین نیازهای فنی این قبیل تولیدات و نگهداری استاندارد از شهرک‌ها و لوازم صحنه آثار تولید شده، ایجاد شود. همچنین توجه به تربیت نیروهای توانمند برای تولید آثار تراز اول در این زمینه هم اقدام ضروری دیگری است که باید مورد توجه قرار گیرد.

صحنه هم ناموجود در بازار است و این یعنی صرف هزینه‌های کلان برای تولید این ملزومات که طبعاً در فیلم و سریال‌های اجتماعی این هزینه‌ها به این میزان وجود ندارد.

ریسک تولید و مواجهه با انتقادات

در خشکسالی تولید فیلم و سریال‌های تاریخی که بخواهند قهرمان‌های ملی - میهنی را به تصویر بکشند؛ پذیرش مسئولیت تولید این گونه یکی از پریسک‌ترین انتخاب‌ها در سینمای ایران است. علت پریسک بودن انتخاب گونه تاریخی، کم بودن تعداد تولیدات در این زمینه و به تبع آن زیردربین رفتن اثر تولید شده است. از سوی دیگر تولید اثری با هزینه‌هایی بسیار بالاتر از تولیدات دیگر، مسئولیت بیشتری ایجاد کرده و اگر اشکالی در خروجی وجود داشته باشد، بیشتر از حد معمول مورد حمله قرار می‌گیرد.

شوالیه‌های انگشت شمار

ساخت آثار تاریخی

نکته پایانی و البته مهم‌ترین آن که سازمان صداوسیما هم به آن توجه ویژه‌ای دارد؛ کم بودن